

Al uw vragen omtrent erfrecht, testamenten en successierechten

LARS EVERAERT

FISCAAL JURIST
ADVIES NALATENSCHAP

VIJF VRAGEN

Vraag 1: Waaruit bestaat mijn nalatenschap?

Vraag 2: Hoe wordt mijn nalatenschap verdeeld?

Vraag 3: Hoe kan ik bij testament afwijken van het wettelijk erfrecht?

Vraag 4: Welke successierechten zijn mijn erfgenamen verschuldigd op wat zij erven?

Vraag 5: Wat te doen na een overlijden?

VRAAG 1: WAARUIT BESTAAT MIJN NALATENSCHAP

Alle goederen waarvan ik op het ogenblik van mijn overlijden eigenaar ben.

Opgelet: uitkeringen van levensverzekeringen

LEVENSVZERZEKERINGEN

Levensverzekering

Spoor 1

Nalatenschap VN

*= volgens wettelijk erfrecht
(tenzij testament,
contractueel)*

Spoor 2

Verzekeringwet

*= eigen spelregels die
bepalen wie de uitkering
geniet*

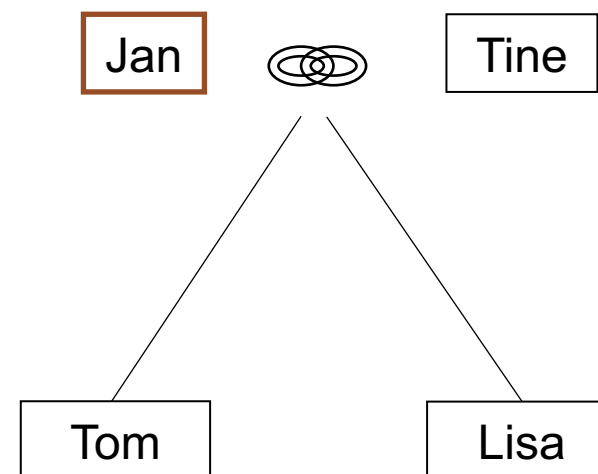

VRAAG 2: HOE WORDT MIJN NALATENSCHAP VERDEELD?

Wettelijk erfrecht – voorbeeld 1

Jan overlijdt.

Wie zijn de wettelijke erfgenamen?

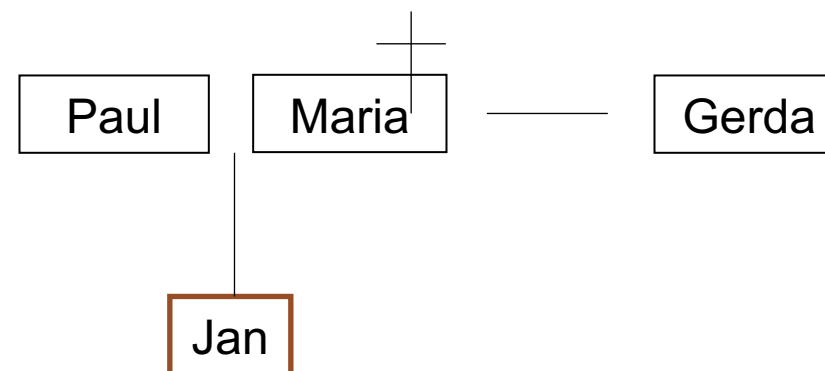
VRAAG 2: HOE WORDT MIJN NALATENSCHAP VERDEELD?

Wettelijk erfrecht – voorbeeld 2

Jan overlijdt.

Zijn dichtste erfgenamen zijn vader Paul en tante Gerda

Wie zijn de wettelijke erfgenamen?

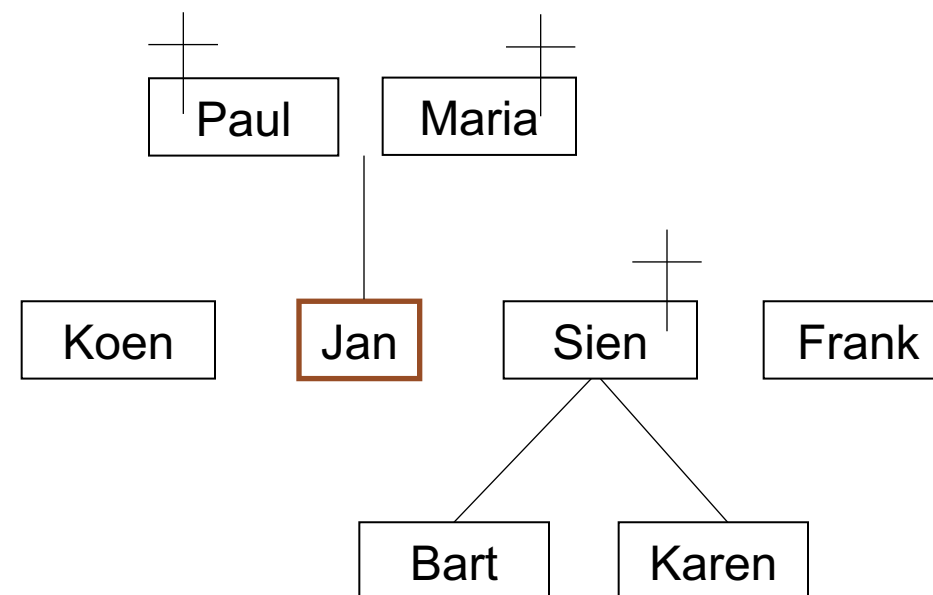

VRAAG 2: HOE WORDT MIJN NALATENSCHAP VERDEELD?

Wettelijk erfrecht – voorbeeld 3

Jan overlijdt.

Wie zijn de wettelijke erfgenamen?

VRAAG 3: HOE KAN IK BIJ TESTAMENT AFWIJKEN VAN HET WETTELIJK ERFRECHT?

In een **testament**

Hoe vrij bent u in het kiezen van uw erfgenamen?

Enige grens = **reserve**

- 1/ Afstammelingen (kinderen, kleinkinderen)
- 2/ Echtgenoot

Indien u geen afstammelingen en geen echtgenoot hebt, kiest u volledig vrij wie uw nalatenschap zal krijgen.

Andere erfgenamen, zoals broers/zussen, een ongehuwde partner, ... hebben geen reservataire aanspraken.

VRAAG 3: HOE KAN IK BIJ TESTAMENT AFWIJKEN VAN HET WETTELIJK ERFRECHT?

Hoe stelt u een testament op?

Stap 1 – keuze van het soort testament

- notarieel of authentiek testament
- eigenhandig testament
- internationaal testament

VRAAG 3: HOE KAN IK BIJ TESTAMENT AFWIJKEN VAN HET WETTELIJK ERFRECHT?

Hoe stelt u een testament op?

Stap 1 – keuze van het soort testament

Notarieel of authentiek testament:

De notaris stelt het testament op, volgens uw werkelijke wil

In het bijzijn van twee getuigen (of twee notarissen) → afgeschaft 1.1.2023 !

Voordeel? Expertise notaris

Nadeel? Kosten

VRAAG 3: HOE KAN IK BIJ TESTAMENT AFWIJKEN VAN HET WETTELIJK ERFRECHT?

Hoe stelt u een testament op?

Stap 1 – keuze van het soort testament

Eigenhandig testament:

Strikte geldigheidsvereisten:

- volledig eigenhandig opgesteld
- gedateerd
- handtekening

Hoe bewaren? Af te geven aan notaris, ter registratie in het C.R.T.

(Centraal Register der Testamenten)

Voordeel? Geen kosten

Nadeel? Foute of ongeldige testamenten

VRAAG 3: HOE KAN IK BIJ TESTAMENT AFWIJKEN VAN HET WETTELIJK ERFRECHT?

ADVIES NALATENSCHAP

Hoe stelt u een testament op?

Stap 1 – keuze van het soort testament

Eigenhandig testament:

Veel gemaakte **fouten** in een testament:

- Datum of handtekening ontbreekt
- Getypte testamenten
- Ons testament → een testament is strikt persoonlijk
- Tussenkomsst op testament: 'voor akkoord'
- Onleesbaar testament
- Onduidelijke of tegenstrijdige bepalingen, fout gebruik juridische termen

TIP 1 – laat uw testament even nakijken door een expert !

TIP 2 – *KEEP IT SIMPLE*

VRAAG 4: WELKE SUCCESSIERECHTEN ZIJN MIJN ERFGENAMEN VERSCHULDIGD OP WAT ZIJ ERVEN?

Successierechten verschillen naargelang woonplaats (laatste vijf jaar) overledene:

1. Vlaams gewest → **erfbelasting**
 2. Brussels Hoofdstedelijk gewest
 3. Waals gewest
- Progressieve tarieven in functie van de verwantschap met de overledene
 - **Gunstarieven** voor de goede doelen, in de drie gewesten!

VRAAG 4: WELKE SUCCESSIERECHTEN ZIJN MIJN ERFGENAMEN VERSCHULDIGD OP WAT ZIJ ERVEN?

Erfbelasting in het Vlaams gewest

Categorie 1 - In rechte lijn en tussen partners

Erfdeel	Tarieven
0 – 50.000	3%
50.000 – 250.000	9%
> 250.000	27%

- Deze tarieven worden toegepast per erfgenaam én gesplitst op het roerend en het onroerend erfdeel
- De partner is vrijgesteld van erfbelasting op de gezinswoning en de eerste 50.000 euro roerende goederen

VRAAG 4: WELKE SUCCESSIERECHTEN ZIJN MIJN ERFGENAMEN VERSCHULDIGD OP WAT ZIJ ERVEN?

Erfbelasting in het Vlaams gewest

Categorie 2 – Tussen broers en zussen

Erfdeel	Tarieven
0 – 35.000	25%
35.000 – 75.000	30%
> 75.000	55%

Categorie 3 – Tussen alle anderen

Erfdeel	Tarieven
0 – 35.000	25%
35.000 – 75.000	45%
> 75.000	55%

- Voor broers en zussen worden de tarieven toegepast per broer en zus, op het gehele erfdeel
- Voor alle anderen wordt de totale erfenis samengeteld onderworpen aan de tarieven

SCHENKEN – BESPARING VAN SUCCESSIERECHTEN?

Schenkbelasting in Vlaanderen

Roerend (niet verplicht)

Verwantschap	Tarief
Rechte lijn	3%
Zijlijn	7%

Onroerend

Erfdeel	Tarieven rechte lijn	Tarieven zijlijn
0 – 150.000	3%	10%
150.000 – 250.000	9%	20%
250.000 – 450.000	18%	30%
> 450.000	27%	40%

- Doe ik een schenking altijd voor **notaris**?
- Dien ik **drie jaar** te blijven leven vanaf de schenking?
- Zijn er **nadelen** verbonden aan de schenkingen?

LEVENSVZERZEKERINGEN ALS TOOL VAN SUCCESSIEPLANNING

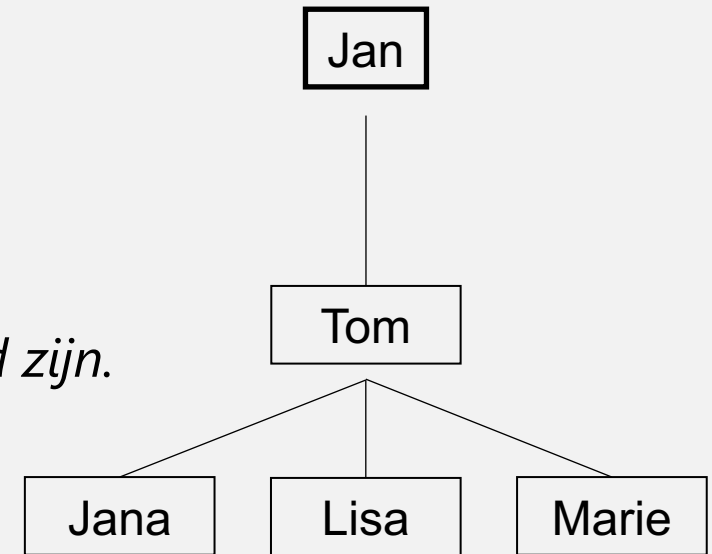
Levensverzekeringen

- Begunstigingsclausule bij overlijden
- Toepassing - *Generation skipping*

*Jan heeft een woning (€ 250.000) en een roerend vermogen (€ 400.000).
Hij overlijdt en Tom erft alles. Tom zal € 79.500 erfbelasting verschuldigd zijn.*

*Stel dat Jan elk van zijn kleinkinderen begunstigt met elk € 50.000.
Tom betaalt nog € 39.000 en elk van de kleinkinderen € 1.500.
Totale erfbelasting: € 43.500.*

Besparing van € 36.000 zonder te verarmen.

VRAAG 5: WAT TE DOEN NA EEN OVERLIJDEN?

- Attest of akte van erfopvolging
- Aangifte nalatenschap
- Betaling erfbelasting

VRAAG 5: WAT TE DOEN NA EEN OVERLIJDEN?

Stap 1

- Attest of akte van erfopvolging
 - Kantoor rechtszekerheid (kosteloos)
 - Notarieel
- ➔ Vrijgave of verdeling rekeningen en levensverzekeringen

VRAAG 5: WAT TE DOEN NA EEN OVERLIJDEN?

Stap 1

- Attest of akte van erfopvolging
 - Wat met facturen in afwachting van attest van erfopvolging?
 - Wat met levensonderhoud langstlevende echtgenote?

VRAAG 5: WAT TE DOEN NA EEN OVERLIJDEN?

Stap 1

- Attest of akte van erfopvolging
 - Verdeling banktegoeden?

Kunnen alle tegoeden behouden blijven op rekening langstlevende?

VRAAG 5: WAT TE DOEN NA EEN OVERLIJDEN?

Stap 2

- Aangifte nalatenschap
 - 4 maanden na overlijden (tenzij overlijden in het buitenland)
 - Volledige inventaris vermogen
 - Indienen bij de belastingdienst

→ Berekening erfbelasting

Let op: bij verzuim/onvolledige/onjuiste aangifte → **boetes**

VRAAG 5: WAT TE DOEN NA EEN OVERLIJDEN?

Stap 2

- Aangifte nalatenschap
 - Waardering activa
 - Gelden en beleggingen
 - Inboedel
 - Onroerende goederen
 - Levensverzekeringen

VRAAG 5: WAT TE DOEN NA EEN OVERLIJDEN?

Stap 2

- Aangifte nalatenschap – veel voorkomende discussies
 - Wettelijk vermoeden van eigendom: erfenissen, schenkingen en verkopen in drie jaar voor overlijden
 - Fictiebepalingen: gespliste aankoop
 - Eigen vermogen langstlevende echtgenoot

VRAAG 5: WAT TE DOEN NA EEN OVERLIJDEN?

Stap 3

- Betaling erfbelasting (= successierechten)
 - 2 maanden na ontvangst aanslagbiljet
 - Laattijdige betaling: 4% interest
 - Uitstel? Afbetalingsplan?

Al uw vragen omtrent erfrecht, testamenten en successierechten

LARS EVERAERT

FISCAAL JURIST
ADVIES NALATENSCHAP